

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 96 (680)

Снежань 1962 г.

Год выдання 8-ы

У адпаведнасці з праграмай палёту з міжпланетнай станцыі «Марс-1» былі праведзены чарговыя сеансы радыёсувязі.

Тэлеметрычныя даныя паказалі, што тэмпература і ціск на борце міжпланетнай станцыі падтрымліваюцца ў заданым дыяпазоне: тэмпература — 25-30 градусаў Цэльсія, ціск — 850 мм ртутнага слупа. Сонечныя батарэі і хімічныя крыніцы току функцыянуюць нармальна. Ток пад зараду і напружанне сонечных батарэй адпавядаюць разліковаму рэжыму.

Паводле даных траекторных вымярэнняў, аддаленне міжпланетнай станцыі «Марс-1» ад Зямлі складала 28 лістапада 9 мільёнаў 85 тысяч кіламетраў. У час прайшоўшых сеансаў з борта міжпланетнай станцыі была прынята таксама навуковая інфармацыя. Радыёсувязь са станцыяй добрая.

Будоўлям Сібіры

ІРКУЦК. Бригада Героя Сацыялістычнай Працы В. Вітальева апусціла ў кратэр рабочае кола дзэсятай турбіны — апошняй, якая ўступіць у строй у гэтым годзе. З дня пуску першай электрычнай машыны агрэгаты Брацкай ГЭС далі прамысловым прадпрыемствам, будоўлям і сёлам Сібіры два з палавінай мільярда кілават-гадзін электраэнергіі.

Новая лінія

электраперадач

27 лістапада калектыў Гродзенскай механізаванай калоны № 3 Міністэрства энергетыкі і электрыфікацыі СССР завяршыў пракладку высакавольтавай лініі электраперадач Рось — Гродна. Лінія падрыхтавана да прыёму току Бярозаўскай ДРЭС на месца раней тэрміну.

(БЕЛТА).

ПАСЁЛАК ФЕСТИВАЛЬНЫ

ГОМЕЛЬ. Расшырае свае межы Гомель. Дарожнікам даводзіцца штогод пераносіць усё далей указальныя слупы на аўтамагістралях і шасейных дарогах.

Па аўтамагістралі Гомель — Рэчыца за дзіўна кароткі час вырас пасёлак з лірычнай назвай Фестывальны. Тут справілі наваселле дзсяткі сем'яў у добраўпарадкаваных кватэрах, пабудаваных з буйнапанельных блокаў.

Да канца года ў пасёлку будуць здадзены ў эксплуатацыю шматкватэрныя дамы, дзіцячы сад-яслі на 135 месц, камбінат бытавога абслугоўвання, прамаварныя і харчовыя магазіны.

Паспяхова ідзе жыллёвае будаўніцтва і ў іншых раёнах горада. На рагу Савецкай і Рагачоўскай вуліц здадзены ў эксплуатацыю 98-кватэрны жылы дом панчошна-трыкатажнай фабрыкі імя 8-га сакавіка.

Толькі за 10 месяцаў гэтага года працоўныя Гомеля атрымалі каля 50 тысяч квадратных метраў жылля.

ПАРОДАНАЙ РОБОТ КРАЇНЕ

Юнакі і дзяўчаты розных нацыянальнасцей нашай краіны займаюцца ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце імя Ул. І. Леніна. Разам з імі ў беларускіх вуна атрымліваюць веды пасланцы Кубы, В'етнама, Польшчы. На здымку: студэнты 1-га курса фізічнага факультэта БДУ кубінец Дзіэга Берао, в'етнамец Нго ван Бі і Ала Пятрова пасля лекцыі.

Фота В. ЛУПЕІКІ.

Дзень Савецкай Канстытуцыі

Штогод савецкі народ урачыста адзначае 5 снежня — дзень сваёй Канстытуцыі — канстытуцыі першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы. Прынцыпы Канстытуцыі простыя і зразумелыя ўсім.

Яна з'яўляецца асноўным законам Савецкай краіны. У ёй замацавана перамога сацыялізма: улада працоўных у асобе Саветаў; сацыялістычная ўласнасць на прылады і сродкі вытворчасці; адсутнасць эксплуатацый і эксплуатацый. Канстытуцыя адлюстроўвае дасягненні ленінскай нацыянальнай палітыкі, дзякуючы ажыццяўленню якой у Савецкай краіне ўтварыліся сацыялістычныя нацыі, расквітнела нацыянальная па форме і сацыялістычная па зместу культура братніх народаў пятнаццаці рэспублік, добраахвотна аб'яднаных на аснове поўнага раўнапраўя і ўзаемнай дапамогі. Кожная савецкая рэспубліка суверэнная, мае сваю Канстытуцыю, нацыянальны флаг, герб.

Асаблівасцю Савецкай Канстытуцыі з'яўляецца паслядоўны дэмакратызм. Правы ўсіх грамадзян на працу, адпачынак, на адукацыю, матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці гарантуюцца законам.

Права на працу — гэта ажыццяўленне адвечнай мары лепшых розумаў чалавецтва. Яно выражаецца ў атрыманні гарантаванай работы з аплатай працы ў адпаведнасці з яе колькасцю і якасцю. Кожны грамадзянін у нашай краіне можа прыкласці свае сілы і здольнасці ў любой галіне народнай гаспадаркі, навукі, культуры. У СССР няма беспрацоўя. Не маёмаснае або службовае становішча, не нацыянальнае паходжанне, не пол, а сабыстыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць яго становішча ў грамадстве. Праца ў СССР ператварылася ў радасную творчую дзейнасць.

Савецкая Канстытуцыя забяспечвае грамадзянам права на адпачынак. Для працоўных устаноўлены штогадовыя аплачваемыя дзяржавай водпускі, існуе шырокая сетка санаторыяў, дамоў адпачынку, клубаў, якія знаходзяцца ў веданні прафсаюзаў.

Духам сацыялістычнага гуманізму, клопатамі аб людзях працы пранізана канстытуцыйнае права на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці, а таксама ў выпадку хваробы і страты працаздольнасці. Шырокае развіццё сацыяльнага страхавання рабочых і служачых за кошт дзяржавы, бясплатная медыцынская дапамога — рэальнае забеспячэнне гэтага права. Звыш 20 мільёнаў чалавек у краіне атрымліваюць дзяржаўную пенсію. У апошні час павышана аплата працы нізкааплачваемай катэгорыі рабочых і служачых, павялічана працягласць водпуску па цяжарнасці і родах, адменена плата за навучанне ў вышэйшых і сярэдніх навучальных установах. Клопаты аб добрабыце савецкіх людзей — вышэйшы абавязак нашай партыі і ўрада.

Вялікай увагай і клопатамі ў СССР акружана жанчына, якая мае роўныя правы з мужчынай ва ўсіх галінах жыцця і дзейнасці дзяржавы. Створаны спецыяльныя лячэбныя ўстановы, радзільныя дамы, жаночыя кансультацыі, дзіцячыя яслі і сады, чым забяспечваецца шчаслівае мацярынства і здоравае дзяцінства. Больш чым сямі мільёнам мнагадзетным і адзінокім маці дзяржава выплачвае дапамогу.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Слуцкія ткачы

— Больш дываноў нам, — просяць гандлёвыя работнікі, калі атрымліваюць тавары на Слуцкай тэкстыльнай фабрыцы. Выдатныя дываны, якія выпускае яна, карыстаюцца вялікім попытам, асабліва ў сельскіх пакунікоў. Цяпер у многіх дамах можна сустрэць пакрываўлы, абрусы, парт'еры і іншыя вырабы слугі тэкстыльшчыкаў.

План дзсяці месяцаў калектыў фабрыкі перавыканаў. З месяца ў месяц расце выпуск першагатуноковай прадукцыі. Значна палепшылася якасць жакардавых і паўшарсцяных вырабаў. Цяпер ідзе мантаж абсталявання ў новым цэху. У бліжэйшы час будзе атрымана ўчотна-матэрыяльная машына, якая дазволіць перавесці ўсе механічныя ткацкія станкі на аўтаматычную запраўку.

С. ДУВЯРШТЭІН.

Газ у вёсках

БРЭСТ. Калектыў Брэсцкага трэста па газіфікацыі пачаў распрацоўку праекта комплекснай газіфікацыі вобласці. Згодна з планам усё гарады, рабочыя пасёлкі, раённыя цэнтры атрымаюць танае паліва. Ужо цяпер газам карыстаюцца жыхары Пінска, Кобрына, Камянца, Баранавіч, Бярозы, Івацэвіч, Белазёрска і многіх іншых населеных пунктаў.

Блакідныя агеньчыкі запаліліся таксама ў сельскай мясцовасці. Балоны са звадкаваным газам устаноўлены ў вёсках Каменюкі, Вярховічы і іншых.

БЕЛАРУСЬ АВІАЦЫЙНАЯ

Ашмяны — невялікі беларускі гарадок. Ён у рыштываных новабудоўляў, да яго працягнуліся роўныя і добраўпарадкаваныя дарогі, па якіх суцэльным патокам ідуць аўтамашыны. Па дзсятках маршрутаў адпраўляюцца з Ашмян аўтобусы, звязваючы раённы цэнтр з Мінскам, Вільнюсам, Гродна, амаль з усімі населенымі пунктамі раёна і суседнімі гарадамі.

Але і гэта, аказваецца, ужо не новае.

— Каму ў Гродна, Мінск, калі ласка, на самалёт. Кошт той жа, а час — хвіліны! — запрашае начальнік пасадачнай пляцоўкі яшчэ не прывыклых да новага транспарту пасажыраў.

... Мы на аэравакзале. З узлётнага поля ўзнімаецца ўвесь легкакрылы «АН-2». Паветраныя дарогі праляглі над палымі і лясамі, звязаўшы яшчэ адным відам зносін райцэнтр з іншымі гарадамі рэспублікі.

В. КАЛІНАГОРСКІ.

Да берагоў Антарктыды

ЛЕНІНГРАД. 27 лістапада цеплаход «Эстонія» выйшаў у незвычайны для гэтага судна рэйс. Ён упершыню адправіўся з Ленінградскага порта да берагоў шостага кантынента. На борце судна — асноўная група ўдзельнікаў васьмай савецкай антарктычнай экспедыцыі.

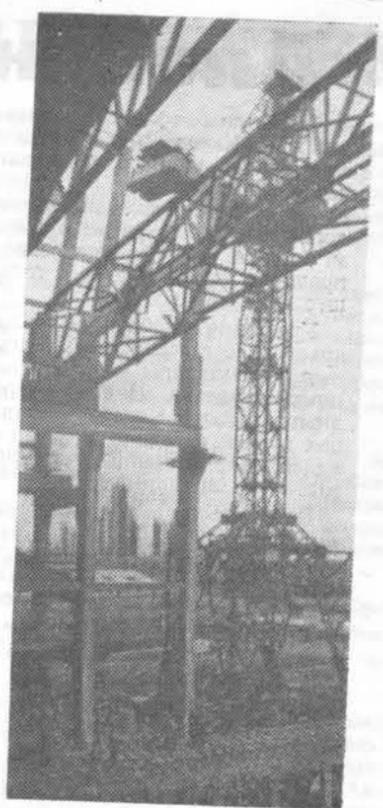
Цеплаход «Эстонія» вяр-

зе ў Антарктыду зімоўшчыкаў новай паўднёва-палярнай станцыі Маладзёжная, якая адкрываецца на зямлі Эндэрбі — на паўдарозе паміж Мірным і Новалазарэўскай, у некалькіх сотнях кіламетраў ад аўстралійскай станцыі Моусан.

На новай станцыі, якую ўзначальвае палярнік П. Т. Марозаў, будзе

пяць зімоўшчыкаў — радыст, метэаролаг, механік, урач, які адначасова будзе выконваць абавязкі кока. У гэтым не вывучаным яшчэ раёне зімоўшчыкам трэба правесці метэаралагічныя, гідралагічныя і іншыя назіранні. У распраджэнні зімоўшчыкаў — навішае навуковае абсталяванне.

Разам з савецкімі даследчыкамі на лёдавы мацярык адправілася група нямецкіх і чэхаславацкіх вучоных. Двое геадэзістаў ГДР будуць зімаваць на станцыі «Усход» у раёне «полюса холаду», дзе зарэгістраваны самыя нізкія на зямным шары тэмпературы.

На будаўніцтве Полацкага нафтаперапрацоўчага завода.
Фота Г. УСЛАВАВА.
Фотакроніка БЕЛТА.

КУКУРУЗАВОДАМ— ДОБРЫЯ МАШЫНЫ

На заводзе «Гомсельмаш» пачаўся серыйны выпуск паўнавяснага сіласаўборачнага камбайна «СКБ-2,6». Ён працуе ў агрэгатае з усімі трактарамі «Беларусь», якія маюць гідрасістэму, а таксама з трактарам «ДТ-54». Машына абсталявана коламі большага дыяметра і шырыні, чым у выпускаемага цяпер камбайна «СК-2,6», што надае ёй павышаную праходнасць. Пры стварэнні новай машыны калектыў канструктараў завода ўлічыў заўвагі механізатараў і павялічыў хуткасць рэжучага барабана з 850 да 1.200 абаротаў у мінуту. За гадзіну камбайн убірае 1,9 гектара.

(ТАСС).

Аловак не спатрэбіўся

Прайшло толькі некалькі дзён, як Канстанціна Гаўрылавіча абралі членам заводскага камітэта прафсаюза, а сёння ён — старшыня камісіі прамысловай санітарыі, разам з іншымі членамі заўкома радыёзавода правярае ўмовы працы ў толькі што пабудаваным цэху.

Уражанне добрае. Светлае, прасторнае памяшканне. Магутныя вентылятары няспынна мяняюць паветра. Над канвеерам вісяць халаты, і сваёй чысцінёй цэх хутчэй нагадвае хірургічнае аддзяленне бальніцы, чым прамысловае прадпрыемства.

Задаволены прафсаюзныя кіраўнікі ўжо збіраліся пакінуць цэх, калі да Кутаса падыйшла маладая дзяўчына, былая дзесяцікласніца Галя Дашкова.

— Скажыце, калі ласка, а канвеер перапрабляць будуць? — запытала яна.

— Як перапрабляць? Навошта? — амаль адначасова запыталі члены заўкома.

— Хіба вам нішто не казаў? Ён жа вельмі нізкі і працаваць нязручна. Будаўнікі памыліся.

Аб гэтым Кутас раней не чуў. Паклікалі начальніка цэха. Падыйшоў высокі, сярэдніх год мужчына. На піяжак красавіўся прыгожы значок, які сведчыў, што яго гаспадар скончыў Беларускае політэхнічнае інстытут. Выслухаўшы, у чым справа, кіраўнік цэха растлумачыў, што ў свой час памыліся праектары-роўшчыкі, потым будаўнікі. Канвеер пусцілі.

— Хутка выправім памылкі, — запэўніў начальнік цэха.

Членаў заўкома не задаволіў такі адказ, і Кутас праранавіў:

— Трэба сустрэцца з прадстаўніком дырэктара.

— А хто ў нас прадстаўнік? — з недаўменнем паглядзеў на таварышаў рабочы Іван Вяршок.

— Прадстаўнік? — перапытаў другі. — Я таксама не чуў аб такім. Ды і навошта ён нам? Ідзе да дырэктара.

— А калі ён не прыме? — паспрабаваў супярэчыць Кутас.

— Як гэта не прыме? Такого быць не можа — ён жа наш, савецкі кіраўнік.

Дырэктара адразу не знайшлі — быў недзе ў цэху. Сакратарша праранавала пачакаць. Канстанцін Гаўрылавіч сеў на канапу і задумаўся. Успомніўся выпадак з уласнага жыцця. Было гэта некалькі гадоў назад. Працаваў ён тады ў Буэнас-Айресе, на заводзе фірмы «Джэнерал электрык». Вось так, як сёння, ён разам з таварышамі чакаў прыёму ў прадстаўніка дырэктара. Некалькі разоў прыходзілі. Прадстаўнік абяцаў, што аб усім даложыць дырэктару. Праз некаторы час усё паўтаралася спачатку.

Потым забастоўка. Нямаю рабочых звольнілі тады з завода. Якое гэта страшнае слова — беспрацоўе. Кутас двойчы даваўся яго перажыць.

Канстанцін Гаўрылавіч паглядзеў на сваіх таварышаў. Амаль усе яшчэ маладыя. Яны сядзелі вяслыя, упэўненыя, спакойныя. Радзіма клопаціцца аб іх. Закон стаіць на варце іх інтарсаў.

Яго разважанні перапынуў голас дырэктара:

— Заходзьце, калі ласка.

Кіраўнік завода ведаў аб усім. Ён сам толькі што быў на зборцы і нават паспеў даць распараджэнне неадкладна рамантаваць канвеер. На развітанне дырэктар папрасіў Кутаса:

— Вы, калі ласка, праглядзеце там усё цэхі. А то нярэдка і рабочыя і кіраўнікі больш думаюць аб выкананні плана, чым аб умовах працы. Але ж для нас з вамі клопаты аб людзях — гэта галоўнае.

Прыёмна працаваць, калі бачыш плён сваіх намаганняў. На заводзе прайшоў месяц і папярэдняму ўмоў працы і вырэнню рэзерваў. Амаль кожны член калектыву прыняў у ім актыўны ўдзел. Рабочыя падказалі, як лепш наладзіць вытворчасць, што зрабіць для таго, каб даць больш прадукцыі. У кожнай прананове адчуваюцца клопаты радавых рабочых аб агульнай справе.

Прайшла зіма. У заводскія карпусы зазірнула веснавое сонца. Пачынаўся перыяд летніх водпусак рабочых. Прыбавілася клопатаў і ў Кутаса: камісія, якую ён узначальвае, выдзяляе пуцёўкі ў санаторыі і дамы адпачынку. Радзіма наклапацілася аб рабочых. У два разы больш, чым летась, далі радыёзаводу пуцёвак. І амаль кожны жадаючы адпачыць быў задаволены.

У той дзень, калі ўсе пуцёўкі былі размеркаваны, у заўком зайшла ўжо немаладая жанчына.

— Іду ў водпуск, — паведаміла яна, — жадаю адпачыць дзе-небудзь.

Жанчына надаўна хварэла, і толькі некалькі дзён назад аб ёй была размова ў заўкоме. Тады вырашылі даць ёй пуцёўку ў наступным месяцы, як яна і прасіла.

Кутас сказаў аб гэтым жанчыне, але такі адказ яе не задаволіў.

— Мне цяпер трэба, — прасіла яна, — у чэрвені не змагу, да мяне брат прыедзе з сям'ёй. Ён у Казахстане працуе.

Размову гэтую чуў старшыня цэхкома механічнага цэха Анатоль Манькоў. Ні слова не сказаўшы, ён выйшаў. А праз паўгадзіны да Кутаса падыйшоў невялікі бялы юнак.

— Мне пуцёўку на поўдзень далі, — сказаў ён Канстанціну Гаўрылавічу, — але я чуў, што яна больш патрэбна гэтай жанчыне. Дык хай яна едзе, а я з хлопцамі ў надарожжа паеду па роднаму краю.

Не паспела расчуленая жанчына падзякаваць хлопцу, як у пакоі з'явілася штампавыца механічнага цэха Света Турончык. Яна таксама, як і юнак, выказала згоду аддаць сваю пуцёўку жанчыне. Ёй падзякавалі і сказалі, што пуцёўка ўжо не патрэбна.

— Ну, тады сама паеду. Я, прызнацца, яшчэ ніколі ў санаторыі не была.

Гэты выпадак усхваляваў Канстанціна Гаўрылавіча Кутаса. Шмат дзе ён пабываў за сваё жыццё. Да 1931 года жыў у Заходняй Беларусі. Потым шукаў шчаслівай долі ў Аргенціне. Быў у ЗША, працаваў у Англіі. Зноў вярнуўся ў Аргенціну. Розных людзей пабачыў: чужых і бессардочных, бедных

і багатых, але толькі цяпер адчуў па-сапраўднаму, што чалавек чалавеку сябар, брат і таварыш.

Нямала спраў у абранніка рабочых, таму і дадому не заўсёды вярнецца своєчасова. Але ў гэты дзень ён не затрымаўся — недзе за праходнай завода чакаў яго сябар, Верчалец. Нарadzіўся Верчалец у Бесарабіі. Як і Кутас, паехаў калісьці шукаць сваё шчасце ў Аргенціну.

Усё жыццё збіраў Верчалец грошы на паездку ў Савецкі Саюз. І вось ён прыехаў. Пра-

ездом заехаў да сябра.

Шчыра сустрэліся дружбкі. Канстанцін Гаўрылавіч павёў яго да сябе. Верчалец прыдзірліва аглядзеў кватэру, праверыў, ці ёсць гарачая вада ў ваннай пакоі, пацікавіўся працай газавай пліты і халадзільніка. Моўчкі пастаяў ля акна, за якім па Ленінскім праспекце няспынна беглі тралейбусы і легкавыя аўтамабілі. Потым, сеўшы на канапу, запытаў:

— Ну, як жывеш, як працуеш? Раскажвай.

— Здаецца, і раскажаш яма чаго. Работу атрымаў адразу. Дазволілі выбіраць па жаданню. Я пайшоў мантажнікам радыёапаратуры — гэта мне больш па густу, ды і вопыт меў.

Доўга ў гэты дзень размаўлялі Кутас і Верчалец. Успаміналі агульных знаёмых, задавалі адзін другому пытанні. Але Кутасу давялося больш раскажаш, чым пытацца. Калі амаль усё ўжо было перагаворана, Верчалец, нібы між іншым, сказаў:

Коротка

♦ Вялікую работу па расшырэнню лесанасаджэнняў праводзіць калектыв Турэўскага лясгаса. Сёлета тут падрыхтавана для новых пасадак 600 гектараў зямель. Першае месца ў сацыялістычным спарорніцтве займае Букчанскае лясніцтва.

В. ЛОУГАЧ.

♦ Тэлебачанне трывала ўваходзіць у быт калгаснікаў сельгасарцелі імя Леніна Уздзенскага раёна. Нядаўна, напрыклад, устанавілі тэлевізары брыгадзір Сцяпан Нясцюк і калгаснік Сцяпан Лісковіч.

І. МЫСЛІВЕЦ.

Мы ўсе з нецярплівасцю чакалі твайго першага пісьма. Іншыя сцвярджалі, што ты яго абавязкова напішаў алоўкам. А ты напісаў першае, а потым другое, і ўсе — чарнілам. Малаверам і казаць не было чаго.

Кутас усміхнуўся. Ён успомніў, як, пакідаючы Аргенціну, абяцаў у пісьмах пісаць толькі праўду.

— А калі праўду нельга будзе напісаць?

Сапраўды, падумаў і ён. І тады вырашылі, што, калі добра яго сустрэнуць, атрымае работу, то напіша пісьмо чарнілам, а калі ўсяго гэтага не будзе — алоўкам. Але прайшло два гады, а аловак так і не спатрэбіўся.

Каля двух тыдняў правёў Верчалец у Мінску. Знаёміўся з горадам, хадзіў у магазіны, тэатры, кіно. Усё яго тут захапляла. А развітваючыся, усе свае ўражанні выказаў адным словам:

— Цудоўна!

Людзя раницай каля заводскіх варот. Разам з іншымі кроцьчы на працу невысокі, ужо немалады, але вельмі рухавы чалавек. У яго многа знаёмых і кожную хвіліну ён з кім-небудзь вітаецца. Моцна паціскаючы сябру руку, ён адказвае:

— Добрай раницы, — і на твары яго з'яўляецца ўсмішка добрага і шчаслівага чалавека.

Людзі глядзіць на яго і ўсміхаюцца таксама.

Г. ФІЛОНЧЫК.

На здымках: К. Г. Кутас у вольны час.

Спектаклі для салігорцаў

У Салігорску прайшла дэкада мастацтва, арганізаваная Беларускай дзяржаўнай філармоніяй. У вялікім кінатэатры ўсе 10 дзён было мнагалюдна. Салігорцы з задавальненнем прагледзелі спектаклі «Мільён за ўсмішку» ў пастаноўцы Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы, «Не верце цішыні» — Тэатра юнага гледача і «Пад адным небам» — Рускага драматычнага тэатра, канцэрты Палтаўскага ансамбля бандурыстаў і артыстаў эстрады, выступленні тэатра лялек і Львоўскага ансамбля піліпугаў.

А. БЛАХІН.

Дружнай сям'ёй

Запывалай цікавых спраў, якіх на заводзе шмат, заўсёды была моладзь, разам са сваім важным Вераю Шабан.

Добра працуе моладзь, добра праводзіць і свой вольны час. Любіць яна звонкае песню, балодзёры танец. Вечарамі, калі скончыцца работа, у чырвоным кутку Мікола Дрозд дастае баян. Ну як тут застацца ў бану, як не пайсці разам з сябрамі паспяваць, станцаваць адзін-другі танец.

Мастацкую самадзейнасць школьнага ведаюць далёка за межамі Даманавы. У гэтым годзе ўдзельнікі зрабілі многа выездаў, і дзе б яны ні выступалі, усюды ім былі рады, запрашалі прыехаць яшчэ.

Сапраўды, выступленне мастацкай самадзейнасці школьнага цэха не можа пакінуць прысутных абыхвавамі, калі тыя пачуюць шчырае, вольнае «Бярозка» ў народнай хоры. А беларускае народнае песня «Прымакі», што выконвае Саша Глаголь, Міхаіл Лявончык і Мікола Дрозд, а танец «Паллячка»!

Калі вы ўпершыню трапляеце на тэрыторыю завода, то здаецца, што апынуліся ў снверы, так многа тут зеленыя. Гэта ў мінулым годзе рабочыя высадзілі маладыя ліпкі. Цяпер яны падраслі і радуюць вока людзей.

Так жыве і працуе дружны калектыв школьнага цэха.

Р. БАКІЕВІЧ.

Івацэвіцкі раён, школьнае «Даманавы».

Нядаўна ў Магілёве адбыўся першы чэмпіянат БССР па бадмінгтону. У камандным заліку лепшага выніку дасягнула каманда г. Мінска, на другім месцы — брасцкія спартсмены.

НА ЗДЫМКУ: студэнткі Мінскага інстытута фізкультуры Лілія Зотава і Галіна Пярмінова ў час гульні.

Фота А. ПЕРАХОДА. Фотэхроніка БЕЛТА.

Такім будзе новы мікрараён

Два гады назад пачалося будаўніцтва жылых дамоў па вуліцы Фрунзе. За гэты час тут вырас вялікі мікрараён з прыгожымі і зручнымі жылымі дамамі.

Аб тым, што будзе ўяўляць сабой новы мікрараён, раскажаш Мікалай Васільевіч Алеў, які выконвае абавязкі галоўнага архітэктара горада Віцебска.

Мікрараён будзе мець пятнаццаць буйнапанельных пяціпавярховых жылых дамоў па 60, 80 і 100 кватэр кожны. Пры іх азеляніныя двары, дзіцячыя пляцоўкі для гульні, спартыўныя пляцоўкі, басейны і г. д.

У першых паверхах дамоў размесцяцца магазіны хлебабулачных вырабаў, малочных тавараў, бакалей, паўфабрыкатаў, кнігарні і інш.

Уздоўж шасэ будзе пабудавана тры 9-павярховыя з ліфтамі дамы для маласямейных. Усяго ў першым мікрараёне праектуецца каля 1200 кватэр.

Прадугледжана будаўніцтва двух дзіцячых садоў-ясляў на 140 месц кожны. Дзетвара ўжо атрымала сярэдняю школу на 964 месцы са спартыўным комплексам. У цэнтры раёна будзе ўзведзены адміністрацыйна-гаспадарчы будынак.

За так званым Гапееўскім ірвом па шасэ да вуліцы 1-й Савенскай запраектавана будаўніцтва суседняга мікрараёна.

У цэнтры двух мікрараёнаў размесцяцца будыні з харчовымі і прамтаварнымі магазінамі, сталовымі, кафэ, камбінатам бытавога абслугоўвання, пунктам пракату бытавых прыбораў, хімчысткі, бюро заказаў, універсальнай залай для сходаў, лекцыяў, кіно, танцаў. Тут жа — спартыўныя пляцоўкі — баскетбольныя, валебольныя і гарадошныя, футбольнае поле і спартыўная зала. На стыку двух мікрараёнаў будзе разбіт сады адпачынку.

Дзень Савецкай Канстытуцыі

(Пачатак на 1-й стар.)

Канстытуцыя забяспечвае свабоду слова, сходаў, дэманстрацый, друку, сумлення, недактычнасці асобы. Арышту могуць быць падвергнуты толькі асобы, якія зрабілі злачынствы, прадугледжаныя крымінальным законам.

На падставе ўсеагульных, роўных, прамых выбараў пры тайным галасаванні ў Саветы — органы сапраўднага народаўладдзя — выбіраюцца лепшыя прадстаўнікі рабочых, сялян і інтэлігенцыі.

У Канстытуцыі гаворыцца, што Камуністычная партыя з'яўляецца перадавым атрадам працоўных у іх барацьбе за пабудову камуністычнага грамадства і прадстаўляе ядро ўсіх арганізацый — грамадскіх і дзяржаўных. Гэта пацверджана жыццём. КПСС карыстаецца ў народа бязмежным даверам і аўтарытэтам. Прытрымліваючыся ланіцкіх запаветаў, партыя ажыццяўляе волю

народа, жыве спадзяваннямі і думкамі працоўных.

Канстытуцыя СССР — гістарычны дакумент, адлюстраванне і сведчанне пэўнай эпохі, пэўнага часу. З дня прыняцця Канстытуцыі наша дзяржава стала магутнай індустрыяльнай дзяржавай, ператварылася ў вядучую сілу сусветнага сацыялістычнага лагера. Сацыялізм у нас перамог цалкам і канчаткова, і краіна ўступіла ў перыяд разгорнутага будаўніцтва камуністычнага грамадства. Савецкія людзі, азіраючыся назад, з гонарам адзначаюць, што вялікія прынцыпы іх Канстытуцыі вытрымалі выпрабаванне часам. Усе змены, якія адбыліся ў краіне за гэты перыяд, адзначаны ў новай Праграме КПСС і рашэннях XXII з'езда партыі, а таксама ў рашэннях лістападаўскага Пленума ЦК КПСС. Яны знойдуць сваё адлюстраванне і заканадаўчае замацаванне ў новай Канстытуцыі СССР, падрыхтоўку якой XXII з'езд КПСС даручыў спецыяльна створанай камісіі.

Многаважаная рэдакцыя газеты «Голас Радзімы»!

Паведамляю, што я атрымаў пасланьня мне кніжкі. Сардэчна і шчыра дзякую за іх. Больш пакуль нават і не ведаю, чым аддзякаваць вам. Усе кніжкі вельмі цікавыя мяне. Але найбольш — «Людзі асобага складу», «У агні» і брашуры пра бэбурнацаў. З болем і жалем чытаю, якое гора і пакуты перанеслі нашы людзі. Перажываю вялікую радасць, калі даведваюся, як наша армія і партызаны помсцілі ворагам.

Дарагія браты і таварышы! Дзякую Радзіме за яе клопаты аб

Я б хацела раскажаць аб тым, як я правяла лета і цяпер прыступіла да зімовай вучобы. Я была чатыры тыдні на дачы ў возера Січко ў 55 мілях ад Таронта. Са мною была мая сяброўка Рэната. Мы займаліся спортам і многа хадзілі пешшу. Шкада, што некалькі дзён былі дажджлівыя. Але наогул я правяла час весела.

4-га верасня я пачала мой навучальны год у новай школе. Цяпер я ў 7-ым класе. У гэтым годзе вучыцца ўжо цяжэй. Я таксама працягваю вучыцца ў кансерваторыі: канчаю восьмы курс па класу раяля.

У верасні да нас прыежджаў Маскоўскі цырк. Я пазнаёмілася з усімі артыстамі. Мы вельмі палюбілі медзведзянят і клоуна Папова. Яны потым паехалі на Кубу. Для артыстаў наладзілі банкет, і адзін мядзведзь прыйшоў на яго і піў кока-кола. Я вельмі шкадую, што яны паехалі.

12 кастрычніка мне споўнілася 12 год.

Канада.

Клава ЯСНАЯ.

Рэцэнзія

Брашура аб нашым Купалу

Беларускі народ ганарыцца сваімі вялікімі сынамі—Янкам Купалам і Якубам Коласам. У гэтым годзе Савецкая Беларусь, увесь славянскі свет і народы многіх іншых краін адзначылі 80-годдзе геніяльных мастакоў слова. Прапетыя іх голасам песні зямлі беларускай знаходзяць глыбокі відарук у сэрцах людзей працы ўсяго свету.

У гэтым годзе выйшлі ў свет юбілейныя выданні, прысвечаныя Купалу і Коласу. Сярод іх невялікая па памеру, але вельмі каштоўная па зместу брашура А. Пётуха «Наш Купала».

У брашуры асвятляюцца асноўныя этапныя перыяды творчага шляху паэта, даецца сцісла і гранічна акрэсленая ацэнка тым творам, сэнс якіх скажаўся і фальсіфікаваўся безадказнымі псакамі з розных здрадніцкіх суполак. Падкрэсліваючы сувязь творчасці Купала з самымі хваляючымі пытаннямі веку, аўтар рашуча адкідае смецце фальсіфікацыі і паклёпу, якое спрабуюць накінуць на Купала беразныя і станкевічы—нацыяналістычныя здраднікі, выкінутыя на сметнік гісторыі.

На канкрэтным матэрыяле А. Пётух даводзіць, што Купала заўсёды быў ворагам буржуазных нацыяналістаў. Купала разумее, што тыя, хто называюць сябе нацыяналістамі, на справе з'яўляюцца адшчапенцамі-каспапалітамі, прадажнымі служкамі чужацкіх інтарэсаў.

У даследаванні А. Пётух справядліва адзначае, што дакастрычніцкая дзейнасць Купала непарыўна звязана з асноўным працэсам грамадскага жыцця ў гады падрыхтоўкі і разгортвання першай рускай рэвалюцыі і наступіўшага затым перыяду рэакцыі, новага рэвалюцыйнага ўздыму і імперыялістычнай вайны. Сваю думку ён пацвярджае канкрэтным аналізам твораў Я. Купала. Гэта дагэтушчыцца ў першую чаргу верша «Мужык», які быў надрукаваны ў мінскай рускай газеце «Северо-Западный край» у 1905 г.

На старонках гэтай газеты друкаваліся артыкулы Ул. І. Леніна, у якіх прапагандавалася ідэя саюза рабочага класа і сялянства. Газета выкрывала зла-

чынную палітыку царызму і памешчыкаў. Безумоўна, верш Я. Купала невяпадкова трапіў на яе старонкі.

Як вядома, А. М. Горкі высока ацаніў верш Я. Купала «А хто там ідзе?», назваўшы яго гімнам беларусаў, і пераклаў яго на рускую мову. У гэтым, падкрэслівае аўтар брашуры, выявілася заканамернае і неабходнае яднанне рэвалюцыйных сіл беларускага і рускага народаў, якія змагаліся за шчаслівую будучыню. Спраба прадажнага фальсіфікатара і шантажыста Аляся Беразняка супрацьпаставіць творчасць і светапогляд Купала агульнарасійскай дэмакратычнай плыні не мае нічога агульнага з гістарычнымі фактамі.

А. Пётух, аналізуючы дакастрычніцкую літаратурную дзейнасць Я. Купала, прыходзіць да вываду, што ўжо раннія вершы паэта прасякнуты рэвалюцыйнымі матывамі і заклікам да яднання працоўнага ладу розных нацыянальнасцей. У вершы «Там» у 1906 г. Я. Купала пісаў:

До спаць! Паўстаньце грамадою, Ідзіце ім там памагаць. Паўстаньце крэпасцю такою, Каб вораг вас не мог зламаць.

Купала заўсёды быў патрыётам, які змагаўся за лепшую будучыню Радзімы. Менавіта таму ён быў рашучым барацьбітом за сацыялізм.

Седзячы за чужым сталом, зграя здраднікаў, якія спрабуюць гандляваць гонарам Беларусі — імем Купала, фальсіфікуе і скажае сэнс паслякастрычніцкай творчасці народнага паэта. Выдаючы белае за чорнае, тамада разбэшчаных пагулянцаў, насуперак праўдзе і цвярозаму розуму, вярзе, нібы Я. Купала выступае супраць сацыялізма ў паэмах «Безназоўнае» і «Над ракою Арэсай».

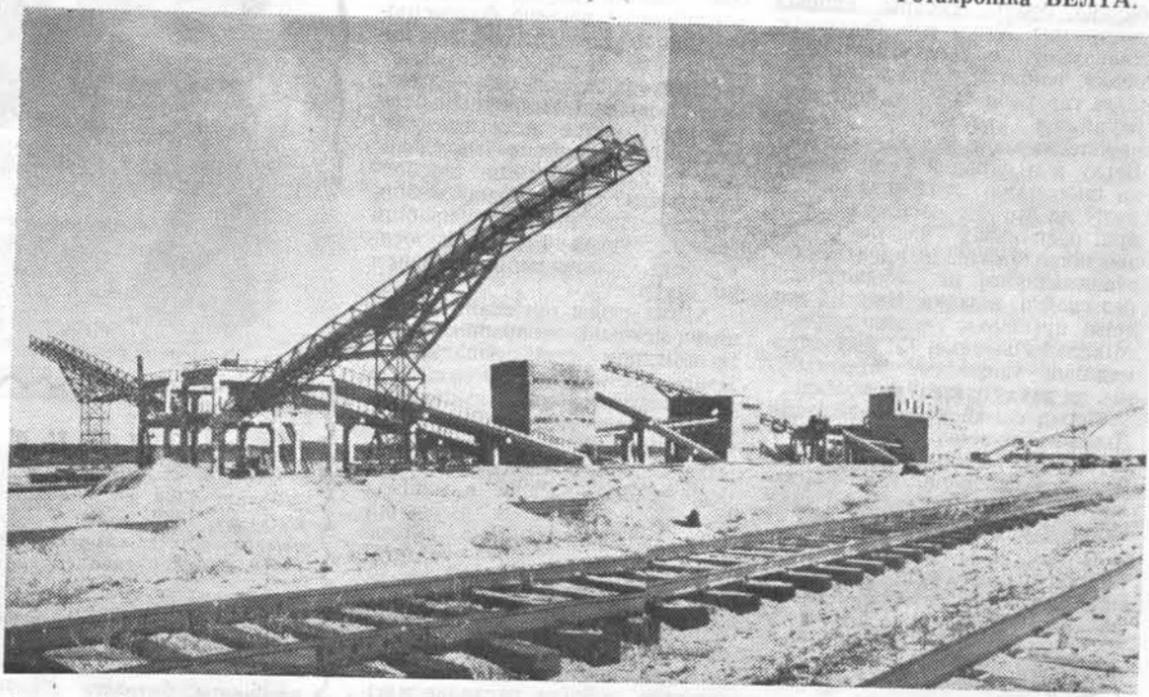
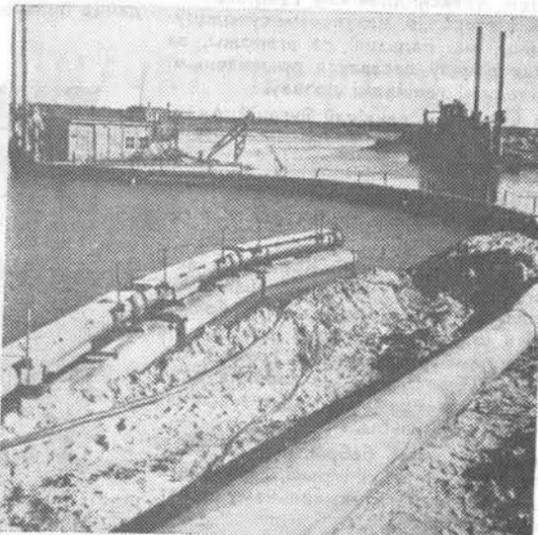
Усё даследаванне А. Пётуха пранізвана думка аб тым, што Я. Купала быў паэтам-рэвалюцыянерам на працягу ўсёй сваёй творчасці, што яго творы маюць прамое дачыненне да пабудовы камунізму ў нашай краіне—грамадства Міру, Працы, Свабоды, Роўнасці, Брацтва і Шчасця.

Я. РЭВІЦКІ.

НОВАЕ ПРЫХОДЗІЦЬ У ВЁСКУ

Калгас «40 год Кастрычніка» — адзін з буйнейшых у Калінкавіцкім тэрытарыяльным вытворчым упраўленні. Сэрца калгаса — вёска Млынок.

Тут размешчаны электрастанцыя і каноплеапрацоўчы завод, механізаваны сепаратарны пункт і інкубатар, піларама і млын. У вялізным чатырох-радным кароўніку зманціраваны электрадзіяльныя апараты. Новае жыццё прыйшло ў вёску. Як не падобна яно на ранейшае і як вырасла культура яе людзей. З'явіліся новыя прафесіі: жывёлавод, які доіць карову не ўручную, а электраапаратам, механік лакамабіля, лабарант сепаратарнага пункта...

У дзейне уведзен чарговы котлаагрэгат Бярозаўскай ДРЭС

БЕЛАЗЕРСК. (БЕЛТА). Будаўнікі і мантажнікі гіганта Беларускай энергетыкі — Бярозаўскай ДРЭС атрымалі яшчэ адну працоўную перамогу. На тры дні раней, чым прадугледжвалася па графіку, яны ўвялі ў дзейне чарговы прамацэчны кацёл. Дзякуючы ўжыванню прагрэсіўнага метаду зборкі ўзбуйненымі блокамі, дасягнуты

высокія тэмпы работ. Велізарны агрэгат вышыней у 35 метраў сабран у выключна кароткі тэрмін. На зборцы яго вызначыліся брыгады Аляксея Снегіра, Уладзіміра Бруса, Барыса Масленікава, Аляксея Ціхана.

Пасля паспяховай выпрабаванняў кацёл распален і даў пару другому турбагенератару ДРЭС.

На інкубатарнай станцыі праца ідзе круглыя суткі. Людзі, якія пільна сочаць за работай двух інкубатораў, апрануты ў белыя халаты. Уражанне такое, нібы трапляеш у медыцынскую ўстанову. Ля акна, за агародай, сотні толькі што выведзеных качанят. За імі павінны прыехаць з вёскі Хуснае, дзе размешчана буйная ферма.

У кароўніку чыста, светла, праведзена электрычнасць. Даяркі таксама апрануты ў белыя халаты. Так, там, дзе вырабляюцца прадукты харчавання — гігіена перш за ўсё! Для паслуг работнікаў фермы—душ, Даярка Раіса Паўтаран раскажае, што ў карані змянілася праца на ферме, стала больш лёгкай і прадукцыйнай.

Раіса Паўтаран за пяць месяцаў надаіла ад кожнай з сваёй групы кароў па 1245 кілаграмаў малака. Такія паказчыкі ў яе сябровак Надзеі Пракапенкі, Лукер'і Бандарэнкі і інш. Працуюць не больш як 8 гаўдін. У сярэднім у месяц кожная даярка зарабляе па 70 — 80 рублёў.

Для малочнай прадукцыі ёсць свой халадзільнік. У распараджэнні пункта—малакавоз. Хутка, без затрымкі дастаўляецца сюды малако і з іншых брыгад.

...На ўскраіне вёскі побач з электрастанцыяй узведзен калгасны завод па апрацоўцы канопель. Тут—трапальныя, каноплемальныя і кудзелеапрацоўчыя машыны, сушылка на тры камеры. Адсюль дзяржаве паступае высака якасная прадукцыя, якая з'яўляецца адной з галоўных крыніц грашовых даходаў гаспадаркі.

Куды ні кінеш вокам, усюды ў вёсцы новыя дамы. І ля кожнага—абавязкова сад. Вось і нядаўна ў новыя дамы ўсяліліся калгаснікі Міхаіл Пракапенка, Сцяпан Пырко, Мікалай Якубовіч... Калгас аказвае забудоўшчыкам вялікую дапамогу.

Многа працы цяпер у калгасных будаўнікоў. Ідзе ўзвядзенне трактарнай майстэрні на 20 машын, аўтагаража на столькі ж машын. Неўзабаве пачнецца будаўніцтва гаража для сельгастэхнікі, сховішча для гаруча-змазачных матэрыялаў. У вёсцы Бабрэчы ідзе ўзвядзенне клуба. Будынкі ўсе цагляныя. Дастаткова сказаць, што за апошнія гады на будаўніцтва выдаткавана 538 тысяч рублёў, на набыццё тэхнікі—827 тысяч рублёў.

Юрый ПОЛЯК.

Капаткевіцкі раён.

На беразе ракі Віліі размясцілася новае прадпрыемства «Смаргонь». Гэта самы магутны гідрамеханізаваны пясчана-гравійны кар'ер у рэспубліцы. Новабудулі краіны будуць атрымліваць адсюль штогод сотні тысяч кубічных метраў высака якаснага пяску, гравія, шчэбня.

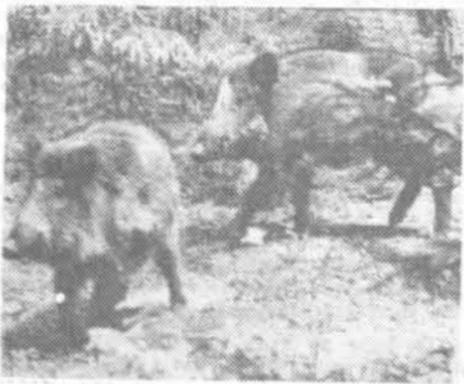
НА ЗДЫМКАХ: 1. Земснарады на выдачы масы на ўзбагачальную фабрыку.

2. Майстар сартыровачнага цэха Георгій Камчыц (справа) і галоўны механік кар'ера Міхаіл Зімініцкі правяраюць якасць першай прадукцыі.

3. Выгляд кар'ера.

Фота А. ПЕРАХОДА. Фотахроніка БЕЛТА.

БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА

Дзікі ў Белавежскай пушчы.

Ля самай заходняй граніцы Савецкай дзяржавы, у Брэсцкай вобласці, знаходзіцца Белавежская пушча. Гэта суцэльны лясны масіў, які займае плошчу ў 75 тысяч гектараў. Тут каля 830 відаў усякай расліннасці і дрэў, з якіх пераважае сасна, вольха, елка, дуб, граб, бяроза.

Чалавеку, які не бываў у пушчы, цяжка ўявіць сабе ўсю прыгажосць гэтага велічнага, своеасаблівага, месцамі першабытнага лесу. У Белавежскай пушчы на адлегласці некалькіх кіламетраў можна сустрэць самыя разнастайныя, непаўторныя пейзажы. Вузкая стужка лягла паміж дрэвамі дарога. Праразаючы лес, яна прыводзіць да высокай агарожы. Тут вальеры для зубраў. Амаль цалкам былі знішчаны гэтыя гіганты белавежскіх лясоў. Зараз у Белавежскай пушчы ўжо 63 зубры. Асобныя экзэмпляры жывёл маюць тры метры ў даўжыню і да двух метраў у вышыню, а важаць 700—900 кілаграмаў.

За зубрамі вядзецца сістэматычны на-

гляд. На зіму для іх нарыхтоўваецца сена з траў і штабеляў зялёных засушаных галінак ліставых дрэў.

Калі мы знаёмліліся з Белавежскай пушчай, загадчыца збрапітоўніка Людміла Мікалаеўна Корачкіна паведаміла аб «першамайскім падарунку» зубрыхі Бегоніі — яна прынесла сваё чацвёртае па ліку цяля.

— Бегонія нарадзілася ў нас дзевяць гадоў назад, — расказала Людміла Мікалаеўна. — Цяпер партыю зубраў, у якой ёсць яе старэйшыя дзеці, мы рыхтуем для спецыяльнай гаспадаркі ў Нальчыку.

У вальерах пушчы можна ўбачыць не толькі зубраў. Тут ёсць і алені. Яны так прывыклі да людзей, што з задавальненнем сустракаюць экскурсантаў.

З Яўгеніем Аляксандравічам Рамловым — лесаводам і старшым навуковым супрацоўнікам пушчы, мы падышлі да агарожы, за якой статак аленяў ласавоўся прывезенымі для іх маладымі галінкамі дрэваў.

— Лаза! Лаза! — паклікаў Яўгеній Аляксандравіч.

Да нас падбегла лань.

— Гэта наша «кінаактрыса», — жартоўна сказаў лесавод. — Лаза здымалася ў фільме і любіць людзей.

Жывуць у пушчы і дзікі. Кормяцца яны пераважна карэннямі, травамі, жалудамі. Але і чалавек клапоціцца аб іх. Работнікі запаведніка штогод высяваюць для іх на палянах тапінамбур (земляную грушу), бурякі, бульбу. Зімою, калі да карэння цяжка дабрацца, жывёлам у пэўных мясцінах насыпаюць кучы бульбы.

Ёсць у пушчы козы, бабры, куніцы. Многа завёрак. Толькі ваўкі і рысы, якія раней наносілі вялікія страты жывёльнаму свету, знішчаны амаль зусім.

У Белавежскай пушчы да двухсот відаў птушак. На досвітку можна назіраць цеце-

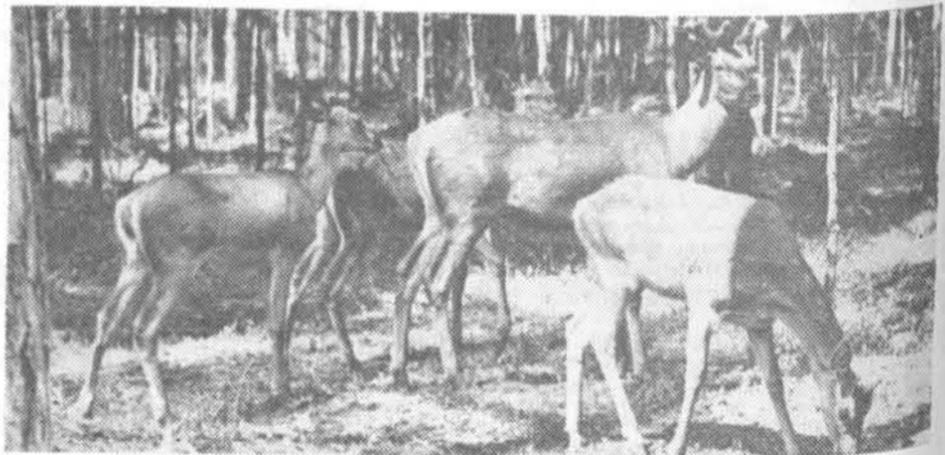
руковае такавішча. Лётае на палянах незлічонае мноства рабчыкаў, а на балотах многа журавоў, дзікіх качак. Ёсць чорныя буслы, чаплі.

Белавежскую пушчу штогод наведваюць тысячы экскурсантаў — сяброў прыроды. Перш чым трапіць у некранутыя лясы, яны наведваюць мясцовы музей, дзе сабраны чучалы ўсіх звяроў і птушак, якія насяляюць пушчу. Да паслуг экскурсантаў добра абсталяваная гасцініца з рэстаранам. У меню рэстарана ёсць стравы з мяса аленяў, дзікоў і птушак, якія вядуцца ў пушчы. А да іх — спецыяльная гарэлка «Белавежская», або «Зуброўка», настоеная на травах, якія растуць у пушчы. Калі каму з чытачоў «Голасу Радзімы» пашчаслівіць пабыць у нашых краях, то абавязкова наведайце Белавежскую пушчу. Не пашкадуецце!

I. ЧАРНЯЎСКІ

Зубр.

Стада аленяў.

Тут пахаваны лётчык

Колькі гадоў прайшло пасля вайны, але сляды яе засталіся да гэтага часу...

Нядаўна ў Рэчыцкі гарком прыйшло пісьмо з Варонежа. Карэспандэнт абласной газеты Грабар піша: «2 кастрычніка 1942 года ў баях за вызваленне Варонежа загінуў смельчык храбрых камандзір эскадрылі знішчальнага авіяпалка старшы лейтэнант Мікалай Іванавіч Лысенка. Намі ўстаноўлены акалічнасці яго гераічнай гібелі і знойдзена магіла. Па нашаму запыту Міністэрства абароны паведаміла, што М. І. Лысенка — ураджэнец вашага горада. Паведаміце, ці ёсць у яго родныя і блізкія».

Ёсць! Вядома ж ёсць! Маці, бацька, браты, сёстры, сябры, таварышы. Хто з нас, басаногіх хлапчукоў, не ведаў Колю Лысенку, нашага суседа, старэйшага таварыша і сябра, на якога раўняліся ўсе малыя. Пісьмо перанесла мяне ў даваенны час. Бегаў я з чарадой аднагодкаў па шырокаму зялёнаму лугу, лазіў па крутых берагах Дняпра, распальваў кастры... Як звычайна бывае, ні адна кампанія хлапчукоў не абыходзіцца без свайго важака. Быў і ў нас усімі прызнаны «камандзір» — Мікалай Лысенка. Ён быў справядлівы, уважлівы, ініцыятыўны, не даваў у крыўду малых...

Перад самай вайной Мікалай Лысенка скончыў аэраклуб, паступіў у лётнае вучылішча. З якім захапленнем глядзелі мы на юнага лётчыка, калі прыехаў ён на пабыўку дамоў!

Потым пачалася вайна. Раскідала яна нас усіх па розных мясцінах. Пасля вызвалення Беларусі стала вядома, што Коля Лысенка загінуў. Дзе, як, ніхто не ведаў — ні маці, ні бацька. І вось праз дваццаць год прыйшло пісьмо...

Спашваю да яго родных. Расказваю аб пісьме. Кажу, што больш нічога не ведаю...

— А я, толькі, што з Варонежа, — гаворыць мілага выпраду дзяўчына з Коліным разразам вачэй. — Бачыла магілу бацькі...

Аказваецца, у Мікалая была жонка, дачка, якая ніколі не бачыла бацькі...

У дзяўчыны было нялёгкае дзяцінства, але ўсё-такі атрымала адукацыю і працуе рэнтгеналагам пад Нікалаевам. У той момант, калі Валя атрымала весткі пра бацьку, у яе ўжо былі ададзены два экзамены ў медыцынатытут.

У той жа дзень яна выехала ў Варонеж. У рэдакцыі яе сустрэлі вельмі цёпла, і хутка «Волга» імчала дзяўчыну на поўдзень.

У 60 кіламетрах ад Варонежа, у запаведніку, на беразе маленькай рачулікі, яна ўбачыла сціплы конусны помнік, збіты з цэса, абнесены агарожай. Ля падножжа яго ляжалі зваўшыя папавыя кветкі. Журналіст, які суправаджаў Валю, расказаў, што іх прыносіць тутэйшы егер — стары, які быў відавочцам гібелі Валінага бацькі. Гэты егер 2 кастрычніка 1942 года пільваў на рацэ на свайой плазсканонцы. Раптам на яго вачах разгарэўся жореткі паветраны бой паміж двума савецкімі ястрабамі і васьцю фашысцкімі сярэвятнікамі. Вось адзін нямецкі самалёт задыміў і пайшоў свечкай уніз, за ім — другі. Але сілы былі няроўныя: загарэўся і адзін наш самалёт. Лётчык, узліцеўшы ўгору, паляцеў уніз, зрабіў пяццю бочку. Відаць, ён спрабаваў збіць польмя. Але, на жаль, зрабіць гэтага яму так і не ўдалося. Савецкі знішчальнік каменем упаў у рэчку.

Хутка сюды прыехалі на машыне лётчыкі, таварышы героя. Іх аэрадром стаў непадалёку. Цэлы дзень яны пры дапамозе вадалазаў спрабавалі выцягнуць астанкі самалёта і цела лётчыка. К вачасу яны дасталі загінуўшага і пахавалі тут жа на беразе, паставіўшы звычайны салдацкі помнік з чырвонай зоркай, выразавай з гільзы снарада, і падпісалі: «Тут пахаваны лётчык — старшы лейтэнант Лысенка М. І. Загінуў гераічнай смерцю за свабоду і незалежнасць свайой Радзімы».

З таго часу дваццаць год стары егер любоўна даглядае магілу, не раз замяняў яе агарожу, абнаўляў эпітафію, прыносіў кветкі.

— Тата хацеў, каб я была ўрачом, — гаворыць Валя. — І я буду ўрачом. Тата хацеў, каб мяне назвалі Валей. І я — Валя...

...Тата хацеў... Як балюча слухаць гэтыя словы! Хацеў, але не ўбачыў. Малады, здаровы і здольны чалавек не ўбачыў дачкі, таму што давалося аддаць сваё жыццё ў 24 гады за свабоду роднай краіны...

Так, дваццаць год мінула пасля вайны. Але яе рэха не-не, ды і дае аб сабе ведаць. Вось чаму нашы людзі з такой стой-

касцю змагаюцца за мір ва ўсім свеце, за тое, каб ніколі больш не паўтарылася новая сусветная вайна, каб чалавек мог спакойна жыць на свайой планеце.

Л. ГАЛІНІН.

Любімы паэт Беларускага народа

Чытальня заліта святлом

У цэнтры вёскі Карма Добрушскага раёна, што на Гомельшчыне, сёлета пабудаваны палац культуры з глядзельнай залай на 400 месц, стацыянарнай кінаўстаноўкай, пакоймі для гуртоў мастацкай самадзейнасці. Два вялікія

пакоі ў палацы адведзены пад сельскую бібліятэку.

Калгаснікі мясцовай арцэлі «Абарона» ідуць сюды пачытаць свежыя газеты і часопісы, паслухаць гутарку, абмяняць прачытаную кнігу. А кніг тут каля чатырох тысяч.

Вялікім попытам у сельскіх чытачоў карыстаюцца творы беларускіх пісьмнікаў Янкі Купалы, Якуба Коласа, Максіма Танка, Івана Шамякіна, Піліпа Пестрака і іншых. Загадчыца бібліятэкі Вольга Траціннікава прыводзіць такія факты. Старэйшы калгаснік Андрэй Іванавіч Хацкоў сёлета прачытаў 22 творы беларускай літаратуры. Сярод іх: «Рыбакова хата» Коласа, збор твораў Купалы, «У добры час» Шамякіна і інш.

Чытальня зала бібліятэкі заліта электрычным святлом. Пасярод залы — сталы, пакрытыя чыстымі абрусамі, на іх — кнігі, газеты. На сценах — фотавыстаўкі, разкламныя плакаты, выстаўкі навінак літаратуры.

Вольга Траціннікава арганізуе абмеркаванне твораў, літаратурныя вечары. На гэтым здымку вы бачыце яе за чытаннем вершаў Янкі Купалы з маладымі чытачамі — навучэнцамі мясцовай школы.

А. КУРЛОВІЧ.

Выпускнікі адной школы

Уявіце сабе на хвіліну вёску Заходняй Беларусі да 1939 года. Той, хто жыў тут, добра памятае ўбогія хацінкі, царкву, карчму, дзе сялянін прапываў сваё апошняе грашы...

Сучасная вёска — гэта шырокія вуліцы, уздоўж якіх цягнуцца электрычныя праводы, гэта добротныя дамы калгаснікаў, гэта палацы культуры і клубы, бібліятэкі і пошта, магазіны і камбінаты бытавога абслугоўвання, бальніцы і, вядома, школы. У гэтым кароткім апавяданні мне хочацца расказаць аб школе.

Загадчыкам вытворчага навучання Цырынскай сярэдняй школы, што ў Карэліцкім раёне, працуе дачка калгасніка Надзея Івануна Бабровіч. Гэту ж школу скончыў і тутэйшы загадчык навучальнай часткі Пацко. Рускую мову, хімію і фізіку выкладаюць яго аднавяскоўцы, выпускнікі Цырынскай школы Мікалай Мікалаевіч Бурак, Мікалай Піліпавіч Кулак і Аляксандр Іванавіч Максімовіч. А выпускніца школы Аляксандра Манько — піянераважатая.

Сын сялянкіна Міхаіл Івашка скончыў МДУ імя Ламаносава. Шкада, што бацьку не давалося дажыць да гэтага вялікага шчасця. Ён загінуў у час Вялікай Айчыннай вайны.

А хіба не ганарыцца сваім сынам калгаснік Махонь? Яго сын Павел скончыў горны інстытут і працягвае вучыцца далей.

З падзякай успамінаюць сваю школу Сцяпан Грыбок — выпускнік ваеннай акадэміі, Георгій Лапх, які скончыў сельгасінстытут і працуе цяпер старшынёй калгаса імя Чапаева ў Карэліцкім раёне. А яго равеснік Канстанцін Слінько стаў медыкам.

І па сённяшні дзень не губляюць сувязі са школай выпускнікі яе, дзеці цырынскіх калгаснікаў: Марыя Кубліцкая, якая займаецца ў політэхнічным інстытуце разам са сваёй сяброўкай Галінай Халупка — таксама выпускніцай Цырынскай школы, Васіль Сей, які вырашыў стаць інжынерам-будуўніком, Фёдар Купраш, які выбраў неспакойную прафесію геолага, і Анна Сяпег, якой па душы прафесія інжынера-тэхнолага, дзiesiąткі іншых.

I. КАЗАЧОНАК.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».